

Verantwoorde Veehouderij

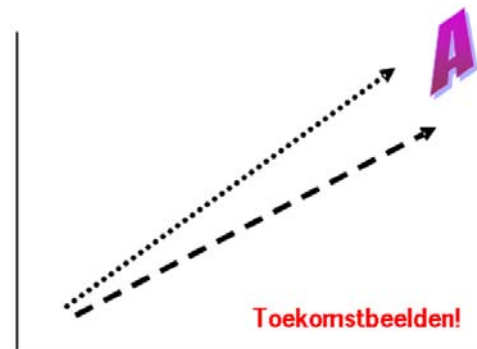
WERKEN AAN WELZWIJN

METHODISCHE VERANTWOORDING

Als onderdeel van het LNV onderzoeksprogramma Maatschappelijk geaccepteerde Veehouderij werkt Wageningen UR samen met belanghebbenden aan verbetering van het dierwelzijn in de vleesvarkenshouderij. Na het project diergericht ketenontwerp en de daaruit voortkomende principes voor een Comfort Class stal, ligt nu de focus op het ondersteunen van welzijnsinitiatieven in de praktijk. De projecten maken een ontwikkeling door die kan worden verwoord als overgang van **Welzijn** via **Welzijn** naar **Welzijn**. Welzijn staat hierbij voor het streven van alle belanghebbenden, Welzijn staat voor de vertaling hiervan in 10 basisbehoeften van het varken die als eerste centraal worden gesteld en Welzijn staat voor de daarop volgende zoektocht hoe we aan deze behoeften kunnen voldoen zonder onacceptabele stijging van de kostprijs. Deze notitie laat zien hoe we dit invullen, en welke methodische ideeën hieraan ten grondslag liggen.

Denken vanuit de toekomst: Welzijn als gedragen welzijnsconstruct

In het project "diergericht ketenontwerp" hebben verschillende belanghebbenden gezamenlijk een 'nieuwe' werkdefinitie gekozen voor dierwelzijn in de (vlees)varkenshouderij. Deze definitie noemen we Welzijn. Centraal daarin staan de 10 belangrijkste behoeften van het (vlees)varken. Met deze definitie hebben belanghebbenden (m.n. LTO en Dierenbescherming (DB)) een attractief element (A) neergezet dat kan dienen als richtpunt voor verbeteringen van het dierwelzijn in de varkenshouderij (zie figuur). Een stal ontworpen aan de hand van deze meetlat zou voldoen aan het principe van 'Comfort Class' (als alternatief voor economy class en star class).

Van principe naar initiatief; Comfort Class stal

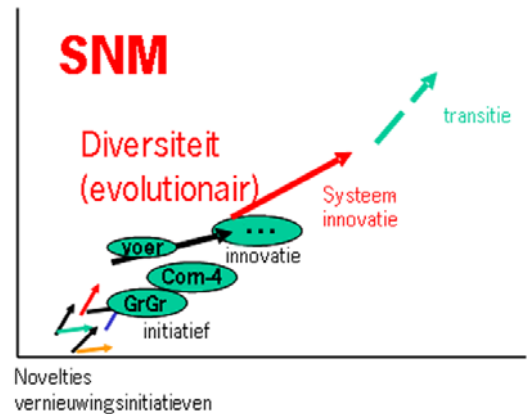
Aansluitend bij de methode van Duurzame Technologische Ontwikkeling (DTO) wordt het attractief element vervolgens terugvertaald naar stappen die nodig zijn om dit te realiseren. Zo werken LTO en DB op basis van deze uitgangspunten aan realisatie van een Comfort Class stal voor vleesvarkens. Het principe wordt vertaald naar een echte stal. Doel van deze stal is een 'proof of principle' te geven dat diergericht ontwerpen werkt. Deze proef moet er aan bijdragen dat Comfort Class van een wenkend perspectief een werkend perspectief kan worden. Demonstratie van de Comfort Class stal moet er voor zorgen dat ondernemers in de praktijk binnen twee jaar (delen van) dit systeem overnemen, verbeteren en willen demonstreren.

Verantwoorde Veehouderij

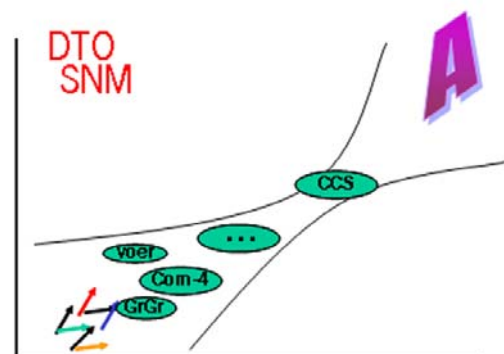
Wat gebeurt er in de praktijk: Evaluatie welzijnsinitiatieven

De methodiek van Strategisch Niche Management (SNM) kijkt niet vanuit het toekomst beeld, maar vanuit wat er in de praktijk ontstaat. En ook op het gebied van het verbeteren van het welzijn in de varkenshouderij zijn in praktijk en beleid initiatieven te zien: Nutreco ontwerpt een systeem (COM-4®), LNV wil meer zicht op de mogelijkheden van stro, 'grote groepen' wordt gezien als sleutel om beter welzijn te realiseren zonder kostprijs verhoging, de mogelijkheden voor 'welzijnsvoer' zijn verkend. Elk van deze initiatieven kan een kiem zijn voor systeeminnovaties (zie figuur). Deze initiatieven worden op dit moment geëvalueerd. Gekeken wordt wat elk van hen bijdraagt aan welzijnswinst.

Verbinding tussen DTO en SNM

De uitdaging die nu voor ons ligt, is een verbinding te leggen tussen het ontwerpen vanuit toekomstbeelden én het verder helpen van een diversiteit aan welzijnsinitiatieven in de praktijk. Methodisch is dit te zien als een verbinding tussen DTO en SNM (zie figuur). Door het Comfort Class principe te maken tot ijkpunt/richtpunt voor andere welzijnsinitiatieven, kan deze verbinding worden gelegd. Wanneer de initiatieven langs deze lijn investeren doen ze dit in lijn met de gedeelde welzijnvisie van de Dierenbescherming en LTO. Daarnaast kun je door het evalueren van initiatieven (incl. de Comfort Class stal) komen tot nieuwe inzichten op het gebied van technologie, structuur of cultuur die bijdragen aan nieuwe welzijnsgerichte ontwerpen.

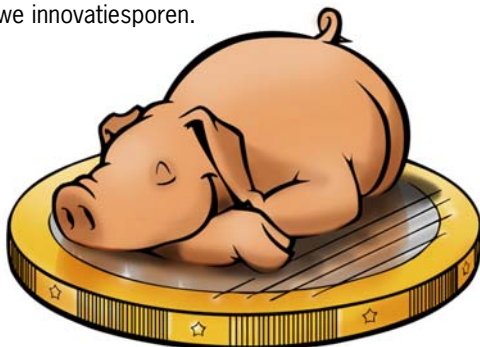
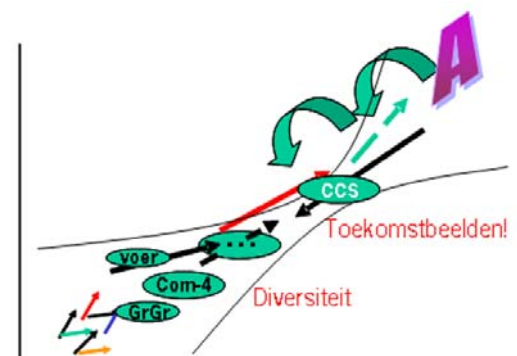

Gericht doorontwerpen: Werken aan W€lzwijn

Voor het vervolg van onze activiteiten ligt de focus op het raakvlak van die twee aanpakken, en dus:

- evalueren en ondersteunen wij praktijkinitiatieven (incl. de Comfort Class stal) bij het doorontwerpen op weg naar welzijnswinst.
- zoeken wij vanuit die initiatieven naar nieuwe combinaties van deelaspecten (technologie, structuur en cultuur), waarmee we nieuwe innovatierichtingen kunnen blootleggen.

Specifiek aandachtspunt is de vraag of we een combinaties van maatregelen kunnen vinden die bijdragen aan het welzijn van de dieren, zonder dat dit leidt tot onacceptabele kostprijs stijging voor de varkenshouder. Dit noemen wij W€lzwijn. Werken aan W€lzwijn gaat dus verder met het ondersteunen en richten van beweging in de praktijk en het stimuleren van nieuwe innovatiesporen.

Projectgroep Werken aan W€lzwijn
projectleider: Karel de Greef
Animal Sciences Group, Wageningen UR
Postbus 65
8200 AB Lelystad